

товонини тўлашни рад этиш ҳуқуқига эга.

7.1.9. агар Суғурта шартномаси тузилгандан кейин Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига суғурта ҳодисаси содир бўлиши эҳтимоли ва у содир бўлишидан этиши мумкин бўлган зарарларни аниқлаш учун муҳим аҳамиятга эга, унга маълум тавсилотлар ҳақида аввалдан ёлғон эканлиги маълум бўлган маълумотларни тақдим этаганлиги аниқланса, ушбу Суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб тан олишини талаб қилиши. Муҳим бўлиб Суғурталовчи билан Ариза-сўровномада келишилган тавсилотлар ҳисобланади.

7.1.10. суғурта мукофоти (ёки унинг қисми) Суғурта шартномасида келишилган муддатда тўланмаса, суғурта шартномасини биртомонлама бекор қилиб, натижада тўлов муддати тугагандан (навбатдаги тўлов тўланиши шарт бўлган) пайтдан бошлаб Суғурта шартномаси амал қилиши тугатилади ва у ўз юридик кучини йўқотади (автотик тарзда бекор қилинади) ва Суғурталовчи учун суғурта товони тўлаш бўйича ҳеч қандай мажбурият келтириб чиқармайди.

7.2. Суғурталовчининг мажбуриятлари:

7.2.1. ушбу Суғурта шартномаси билан белгиланган муддатда Суғурта полисини бериши;

7.2.2. Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта ҳодисаси содир бўлиши қалтислигини камайтириш бўйича чоралар амалга оширилган тақдирда Суғурта қилдирувчининг аризасига кўра суғурта ҳодисаси содир бўлиши қалтислиги камайганлигини ҳисобга олган ҳолда ушбу Суғурта шартномасининг шартларини қайта кўриб чиқиши;

7.2.3. суғурта ҳодисаси содир бўлганда суғурта тўловини ушбу Суғурта шартномаси билан белгиланган муддатда амалга ошириши ёки суғурта товони тўловини рад этишнинг ёзма далилли сабаблари асосланган ҳолда рад этиши;

7.2.4. Суғурталовчи қоплаши лозим бўлган зарарларни камайтириш мақсадида амалга оширилган харажатларни, агар ушбу харажатлар зарур ёки Суғурталовчининг кўрсатмаларини бажариш учун амалга оширилган бўлса, қоплаши. Мазкур харажатларни қопланиши суғурталовчи томонидан тегишли харажатлар ҳақидаги далолатнома олингандан кейин бир ой давомида, лекин суғурта товони (суғурта пули) тўлови амалга оширилмасдан аввал амалга оширилади. Бундай харажатлар ҳатто тегишли чоралар муваффақиятсиз бўлса ва зарарларни қоплаш билан биргаликда ушбу Суғурта шартномаси билан белгиланган суғурта пулидан ортиқ бўлса ҳам, лекин 20% гача ортиқ бўлган чегарада қопланади;

7.2.5. Ушбу Суғурта шартномасини тузиш билан боғлиқ равишда Суғурта қилдирувчининг мулкый аҳволи, ХИЧ объектидан фойдаланишнинг шарт-шароити ва бошқа сирли ахборотни, қонун ҳужжатларида кўрсатилган ҳолатлардан ташқари бошқа ҳолларда ошкор қилмаслиги.

7.3. Суғурта қилдирувчининг ҳуқуқлари:

7.3.1. Суғурталовчи билан келишилган ҳолда ушбу Суғурта шартномасига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиши;

7.3.2. Суғурта полиси йўқолган тақдирда унинг дубликатини олиши;

7.3.3. суғурта ҳодисасини текширишда иштирок этиши;

7.3.4. суғурта ҳодисасини текшириш натижаларига кўра чиқарилган қарорлар устидан арз қилиши;

7.3.5. Суғурталовчидан ХИЧ объектида авария юз берган тақдирда бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига ҳамда атроф-муҳитга зарар етказганлик учун фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича ўз ҳуқуқлари ва мажбуриятлари тўғрисида бепул ахборот олиши;

7.3.6. ХИЧ объектида авария юз берган тақдирда бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига ҳамда атроф-муҳитга зарар етказганлик учун фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш масалалари юзасидан ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун судга мурожаат қилиши.

7.4. Суғурта қилдирувчининг мажбуриятлари:

7.4.1. ушбу Суғурта шартномаси билан белгиланган тартиб, ҳажм ва муддатда суғурта мукофотини тўлаши;

7.4.2. ушбу Суғурта шартномасини тузишда унга маълум бўлган, суғурта қалтислигини баҳолаш учун муҳим аҳамиятга эга тавсилотлар ҳақида, шунингдек мазкур ХИЧ объектига нисбатан барча тузилган ва тузиладиган суғурта шартномалари ҳақида Суғурталовчига хабар бериши;

7.4.3. ушбу Суғурта шартномаси амалда бўлган муддатда ушбу Суғурта шартномасини тузаётганда хабар қилинган тавсилотларда ўзига маълум бўлган ўзгаришлар ҳақида, агар ушбу ўзгаришлар суғурта қалтислиги ошишига аҳамиятли даражада таъсир этиши мумкин бўлса, Суғурталовчига дарҳол хабар қилиши (Тавсилотлар ўзгариши маълум бўлган тақдирда ушбу Шартнома тузилмаслиги ёки сезиларли равишда фарқ қилувчи шартларда тузилиши мумкин бўлган ўзгаришлар муҳим бўлиб тан олинади);

7.4.4. ХИЧ объектида авария пайтидан бошлаб 3 (уч) иш куни ичида ХИЧ объектида содир бўлган ҳар қандай авария ҳақида, шунингдек ХИЧ объектида авария юз берган тақдирда бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ва (ёки) мол-мулкига ҳамда атроф-муҳитга зарар етказганлик учун зарарни қоплаб бериш тўғрисида Суғурта